

О. С. Ферубко
В. О. Корнієнко

КОМІТЕТ ОБОРОННОГО ПЛАНУВАННЯ НАТО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Тези присвячені ролі та функціям Комітету оборонного планування (КОП) у системі НАТО, його значенні для координації оборонних стратегій та його еволюції протягом часу.

Ключові слова: Комітет оборонного планування, НАТО, оборонні стратегії, координація, роль, функції, еволюція, військова структура.

Abstract

The theses focus on the role and functions of the Defence Planning Committee (DPC) within NATO, its significance for coordinating defence strategies, and its evolution over time.

Keywords: Defence Planning Committee, NATO, defence strategies, coordination, role, functions, evolution, military structure.

Вступ

Стратегічне управління та координація планування оборони відіграють важливу роль у діяльності НАТО з моменту її створення. У цьому контексті Комітет оборонного планування (КОП), утворений у 1963 році, став ключовим органом, відповідальним за надання рекомендацій, спрямування планування збройних сил та прийняття стратегічних рішень щодо інтегрованої військової структури НАТО.

Основна частина

Комітет оборонного планування (КОП) був створений у 1963 році як вищий орган управління у справах, пов'язаних з інтегрованою військовою структурою НАТО. Його обов'язки включали надання рекомендацій військовому керівництву НАТО, нагляд за процесом планування збройних сил та прийняття рішень на рівні, що мав такий же рівень повноважень, як Північноатлантична Рада і Група ядерного планування. Франція не брала участі в КОП з 1966 по квітень 2009 року через свій вихід з інтегрованої військової структури. КОП був утворений у контексті занепокоєнь членів Альянсу стосовно забезпечення балансу між звичайними і ядерними силами та засобами Альянсу, а також на їхнє доручення Північноатлантична Рада створила комітет для спрямування і контролювання розгляду стратегічних питань, потреб у силах і ресурсах.

Комітет оборонного планування представив свій перший звіт Раді в грудні 1965 року у відповідь на запит про п'ятирічний план розвитку збройних сил (того ж місяця Рада вирішила взяти за основу оборонного планування п'ятирічний цикл, доповнений щорічними і трирічними оглядами). Коли Франція вийшла з інтегрованої військової структури НАТО роком пізніше, в 1966 році, Рада розширила мандат КОП за межі суто військового планування, включивши до нього усі інтегровані питання і питання, що стосуються органів, в яких Франція більше не брала участі.

КОП відповідав в Альянсі за усі питання, пов'язані з інтегрованою військовою структурою Альянсу, і мав такий самий рівень повноважень, як Північноатлантична рада і Група ядерного планування з питань, що належать до їхньої компетенції.

Він виконував рішення, прийняті країнами-учасниками щодо планування колективної оборони, і займався питаннями, пов'язаними з інтегрованою військовою структурою Альянсу. Він надавав рекомендації військовому керівництву НАТО і здійснював нагляд за процесом планування сил. Процес планування сил визначав військові потреби НАТО, встановлював планові завдання для окремих країн з метою забезпечення цих потреб і оцінював ступінь виконання країнами-членами цих завдань і

надання інших сил і засобів Альянсу. Він також затверджував цілі збройних сил і міністерські вказівки для майбутнього оборонного планування НАТО [1-2].

Хоча робота КОП була зосереджена на інтегрованій військовій структурі і питаннях, пов'язаних з військами і обороною, Північноатлантична рада також обговорювала деякі з цих питань до того, як повністю перебрала на себе обов'язки КОП в 2010 році. І навпаки, у 2003 році, на початку іракської кризи, Рада передала рішення про уповноваження військового керівництва НАТО здійснювати оборонні заходи на допомогу Туреччині до Комітету оборонного планування. Це стало результатом розбіжностей між країнами-членами щодо того, чи слід розпочинати заходи стримання і оборони, і якщо так, то на якому етапі. Три країни-члени - Бельгія, Франція і Німеччина - вважали, що будь-які передчасні кроки з боку НАТО можуть вплинути на дебати в Раді Безпеки ООН щодо Іраку і на зусилля з пошуку мирного розв'язання кризи.

16 лютого 2003 року, за напруженої єдності Альянсу, лорд Робертсон, тодішній Генеральний секретар НАТО, діючи в якості голови, вирішив, що подальший прогрес у цьому питанні в рамках Ради неможливий.

Того ж дня, за згодою усіх країн-членів, це питання було передано на розгляд Комітету оборонного планування. На той час до складу комітету входили всі країни-члени, окрім Франції, яка не брала участі в інтегрованій військовій структурі НАТО. Комітет зміг дійти згоди і 19 лютого 2003 року уповноважив військове керівництво терміново запровадити захисні заходи на допомогу Туреччині, які отримали назву «Display Deterrence».

Члени, які брали участь у інтегрованій військовій структурі НАТО, були представлені в Комітеті оборонного планування. Таким чином, між квітнем 2009 року та червнем 2010 року всі країни-члени мали місце в цьому комітеті. У минулому, між 1966 і 2009 роками, Франція не була представлена в КОП внаслідок виходу з інтегрованої військової структури. Однак на саміті у Страсбурзі в квітні 2009 року вона офіційно оголосила про своє рішення повністю брати участь у військових структурах НАТО. Комітет оборонного планування очолював Генеральний секретар НАТО.

Як і для всіх комітетів НАТО, рішення в КОП приймалися шляхом консенсусу. Його роботу підготовляли кілька підкомітетів з конкретними обов'язками. Зокрема, Комітет оборонного огляду, який також був розпущений у червні 2010 року, координував процес планування сил у НАТО і розглядав інші питання, що стосуються інтегрованої військової структури. Подібно до Північноатлантичної ради, КОП звертався до вищого комітету із відповідальністю за підготовчу і наступну роботу, що впливає з його рішень. У Міжнародному штабі в Штаб-квартирі НАТО Комітет оборонного планування переважно підтримувався Дивізією оборонної політики і планування та Дивізією операцій. КОП зазвичай збирався за необхідності на рівні послів та двічі на рік на рівні міністрів оборони [3-4].

Висновки

У результаті аналізу ролі та функцій Комітету оборонного планування (КОП) у системі НАТО, стає очевидним, що цей орган відіграв важливу роль у забезпеченні координації оборонних стратегій країн-членів та збалансованого використання їх військових потенціалів. Попри своє припинення у 2010 році, КОП залишає за собою значний вплив, який відіграє ключову роль у розумінні еволюції військової стратегії та структури Альянсу. Його внесок у прийняття стратегічних рішень у періоди кризових ситуацій, таких як іракська криза 2003 року, свідчить про важливість його функціонування для забезпечення безпеки і стабільності у регіоні та світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Комітет оборонного планування НАТО. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Комітет_оборонного_планування_НАТО
2. Defence planning committee (NATO). URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Defence_Planning_Committee_\(NATO\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Defence_Planning_Committee_(NATO))
3. Основні інститути політики і прийняття рішень. URL: <https://peacekeeping-centre.in.ua/Museum/School/NATO/Inst.htm>
4. Defence planning committee (1963-2010). URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_49201.htm?selectedLocale=en

Ферубко Ольга Сергіївна – студентка другого курсу спеціальності Комп'ютерні науки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: ferubko.olga@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Ferubko Olga – a second-year student specializing in Computer Science, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: ferubko.olga@gmail.com

Kornienko Valerii – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com